

НАМИРЕЊЕ ТРЕЋИХ ЛИЦА(СОЛИДАРНИ ДУЖНИЦИ, ЈЕМЦИ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА) У СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

УВОД

Наведена тема изискује прво да се подсетимо на појам института солидарних облигација и на појам института јемца.

Солидарне облигације су такве облигације са више дужника или поверилаца од којих је сваки дужник у обавези да испуни цео дуг, односно сваки поверилац је овлашћен да захтева исплату целог дуга, али тако да када један дужник испуни цео дуг остали садужници се према повериоцу ослобађају обавезе, односно када један поверилац наплати целу тражбину, обавеза престаје према осталим повериоцима.¹ Разликују се активне солидарне облигације, пасивне солидарне облигације и мешовите солидарне облигације. Када има више дужника, а само један поверилац, реч је о пасивној облигацији, а када има више поверилаца, а само један дужник у питању је активна облигација, а када у једној облигацији истовремено буде на поверилачкој и дужничкој страни више лица, онда се ради о мешовитој облигацији. За нашу тему је битна пасивна солидарна облигација, па ће о њој бити више речи.

Пасивне солидарне облигације (солидарност дужника) су такве облигације са више дужника где сваки дужник одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може по својој вољи захтевати испуњење од било ког дужника све док не буде обавеза у целини испуњена, али кад макар један дужник обавезу у целини испуни, она престаје и сви се дужници ослобађају обавезе према повериоцу. Код ове облигације солидарни дужници одговарају по принципу сви за једног, један за све свом повериоцу. Када један дужник испуни целу обавезу на њега прелазе повериочева права према осталим дужницима, али само до висине износа онога што је он повериоцима исплатио. Солидарност дужника је једна од средстава личног обезбеђења облигација. Поверилац код пасивне солидарности има већу сигурност наплате, него када је на дужничкој страни само једно лице или више лица која се налазе у подељеном дуговинском односу, тако да сваки дужник одговара само за свој део дуга. Што је већи број солидарних дужника, то је за повериоца ризик наплате потраживања мањи. Пасивна солидарност као средство сигурнијег и бржег испуњења облигација чешће и практично је од већег значаја него активна облигација. Пасивне солидарне облигације могу настати уговором или законом. Уговорне солидарне облигације настају уговором када странке изричито или прећутно предвиде солидарност дужника. Законске пасивне облигације настају у ситуацијама изричито прописаним законом, било да се ради о Закону о облигационим односима или неким другим законом. Закон о облигационим односима предвиђа солидарност дужника на више места (на пример, члан 413, члан 435, члан 457, члан 764, члан 781. итд). Поред Закона о облигационим односима пасивну солидарност може прописати неки други закон, као на пример Породични закон који прописује да брачни другови за обавезе које у току брака узме на себе један брачни друг за текуће потребе заједнице, одговарају солидарно оба брачна друга.

¹ Перић, Облигационо(тражбено) право, општи део, Београд 1920 стр. 17; Констатиновић, Облигационо право. Београд 1957, стр.28;Перовић,Облигационо право, Београд 1980 стр.123.

Солидарну облигацију може испунити један од дужника или сви дужници заједно. Кад пасивну солидарну облигацију не испуне сви солидарни дужници, већ само један или неки од њих, онда се после акта испуњења рађају правни односи унутар солидарних дужника. Према општем правилу, дужник који је повериоцу испунио солидарну облигацију, има право да захтева од сваког садужника да му накнади део обавезе који пада на њега према правилима њиховог међусобног односа тзв. право регреса. Наиме, дужник који је испунио цео дуг, дужан је да у крајњем исходу, сноси само онај део који њега оптерећује, чија величина се одређује према конкретном правном односу који постоји између солидарних дужника. То значи, да ће један од солидарних дужника који је исплатио цео дуг имати право накнаде – регреса од осталих дужника у висини предвиђених делова, односно када ти делови нису предвиђени нити се могу предвидети, онда од сваког дужника може захтевати онај део који се добија поделом целе обавезе на једнаке делове (нпр. ако је четири дужника дугovalo суму од 20.000,00 динара коју је у потпуности исплатио један од дужника, онда он од сваког дужника по основу регреса, односно враћања може захтевати по 5.000,00 динара).

Јемство постоји када је треће лице дужно да испуни пуноважну доспелу обавезу дужника ако је дужник не испуни. Треће лице се назива јемац. Дужник за кога јемац гарантује се назива главним дужником. Јемац не преузима дужников дуг, нити дужника ослобађа испуњења дуга. Јемац се само појављује као споредан дужник уз главног дужника. Главни дужник одговара повериоцу за свој дуг, јемац за туђи (за главног дужника). Јемство у принципу рађа супсидијарну обавезу на страни јемца, што значи да поверилац може захтевати испуњење обавезе тек пошто је главни дужник не испуни. Међутим, када је у питању јемац-платац, онда се не поштује принцип супсидијарности и јемац одговара солидарно са главним дужником. Поверилац може захтевати испуњење доспеле обавезе било од јемца-платаца или главног дужника, било од обојице истовремено. За обавезе настале из уговора у привреди јемац увек одговара као јемац-платац, ако нешто друго није уговорено. Поред супсидијарности дуга, битна је карактеристика и акцесорност (споредност). Акцесорност значи да је јемство зависно од главне обавезе и да дели њену судбину. Престанак главне обавезе из ма ког разлога доводи до престанка јемства. Јемчева обавеза по квалитету треба да одговара обавези главног дужника. По квантитету може бити иста или мања од обавезе главног дужника, а не и већа.

Код јемства постоје три односа: однос повериоца и главног дужника; однос повериоца и јемца и однос главног дужника и јемца. Однос повериоца и главног дужника је основни однос и у том односу се поверилац и дужник не могу понашати на штету јемца. Однос између њих престаје када се поверилац у потпуности намири (било од дужника, било од јемца). Однос повериоца и јемца даје повериоцу иста права према јемцу која има и према главном дужнику. Јемац према повериоцу може истаћи све (објективне и субјективне) приговоре. Када јемац испуни дужников дуг, поверилац је дужан да му преда исправе о постојању дуга, као и средства којима је дуг обезбеђен. Исплатом дуга од стране јемца потраживање се не гаси, однос са повериоца прелази на јемца.

Однос главног дужника и јемца. Када јемац исплати дужников дуг јемац постаје дужников поверилац за све оно што је за његов рачун исплатио, као и за трошкове спора и камату од дана исплате. Исплатом дуга повериоцу, на место овога према главном дужнику ступа јемац, са истим правима која је пре тога поверилац имао према главном дужнику.

РЕГРЕСНИ ПОВЕРИЛАЦ

Солидарну облигацију може испунити један од дужника или сви дужници заједно. Кад пасивну солидарну облигацију не испуне сви солидарни дужници, већ само један или неки од њих, онда се после акта испуњења рађају правни односи унутар солидарних дужника. Према општем правилу, дужник који је повериоцу испунио солидарну облигацију, има право да захтева од сваког садужника да му накнади део обавезе који пада на њега према правилима њиховог међусобног односа тзв. право регреса. Регресни поверилац је солидарни дужник који је испунио у целини облигацију према повериоцу па по праву регреса потражује од преосталих солидарних дужника да му накнади део обавезе који пада на њега. Полазећи од изнетог треба сагледати и намирење регресних потраживања солидарних садужника и јемаца стечајног дужника који су пасивну солидарну облигацију испунили уместо стечајног дужника и тако стекли својство регресног повериоца.

Законом о стечају („Службени гласник РС“, бр. 104/2009, „Службени гласник РС“, бр. 83/2014) се уређују услови и начин покретања и спровођења стечаја над правним лицима. Закон разликује повериоце и трећа лица у стечајном поступку. У стечајном поступку постоје три врсте поверилаца: стечајни, разлучни и излучни поверилац. Појам стечајног повериоца одређен је чланом 48. Закона о стечају, је лице које на дан покретања стечајног поступка има необезбеђено потраживање према стечајном дужнику. Појам разлучног повериоца одређен је чланом 49. став 1. Закона о стечају, је лице које има заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри има право на првенствено намирење из средстава остварених продајом имовине на којој су стекли то право. Излучног повериоца (чланом 50. Закона о стечају) је лице које, на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе. Одредбом члана 51. став 2. Закона о стечају је прописано да повериоци стичу својство странке подношењем пријаве потраживања у складу са овим законом. Одредбом члана 111. став 1. од тачке 1. до тачке 7. је одређена садржина пријаве потраживања, а ставом 5. је прописано да најкаснији рок за подношење пријава је 120 дана од дана објављивања огласа у Службеном гласнику Р.С, а све пријаве поднете по истеку овог рока биће одбачене.

Закон о стечају поред наведених поверилаца разликује и трећа лица па тако одредбом члана 53. Закона о стечају је прописано да у стечајном поступку могу да учествују лица која су солидарни дужници, јемци, гаранти и слично, на начин прописан овим законом. Наведена лица могу као стечајни повериоци захтевати да им се врати оно што су за стечајног дужника платили пре или после дана покретања стечајног поступка, ако имају регресно право према стечајном дужнику. Одредбом члана 111. став 5. Закона о стечају прописано је да солидарни садужници и јемци стечајног дужника могу, као стечајни повериоци, тражити да им се врати оно што су за стечајног дужника платили после дана отварања стечајног поступка, ако према стечајном дужнику имају право регреса.

Намирење регресног потраживања регресног повериоца од стечајног дужника зависи када је регресно потраживање стечено према стечајном дужнику, да ли пре отварања стечаја или после отварања стечаја над стечајним дужником.

Прва ситуација је када је регресно потраживање настало пре отварања стечајног поступка над стечајним дужником јер је солидарни садужник и јемац стечајног дужника измирио потраживање, односно дуговање које је имао стечајни дужник према повериоцу пре отварања стечајног поступка, па је потраживање са

повериоца прешло на њих по праву регреса и они су регресни повериоци регресног потраживања према стечајном дужнику. Ово потраживање је необезбеђено потраживање према стечајном дужнику које постоји на дан покретања стечајног поступка тако да је регресни поверилац стечајни поверилац у смислу члана 48. Закона о стечају. Регресни поверилац као стечајни поверилац своје потраживање према стечајном дужнику остварује само у стечајном поступку у смислу члана 80. став 1. Закона о стечају. Надаље то значи да је регресни поверилац као стечајни поверилац дужан да поднесе пријаву потраживања које ће садржати све што је прописано чланом 111. став 1. од тачке 1. до тачке 7. Закона о стечају, а онда ће се поступак утврђивања потраживања, листе потраживања у стечајном поступку спровести сходно одредбама члана 113, 114, 116, 117. Закона о стечају.

Друга ситуација постоји када солидарни садужник и јемац стечајног дужника изврши исплату повериоцу након отварања стечајног поступка.

Поставља се питање на који начин и по којој процедури регресни поверилац намирује своје регресно потраживање од стечајног дужника. Према становишту Привредног апелационог суда, а што је изнето у одговору на питања привредних судова које је утврђено на седници Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда одржаној дана 12.11.2013. године и 14.11.2013. године, а објављено у Билтену бр. 3/2013 као одговор на питање бр. 19. **Након отварања стечајног поступка поверилац који има потраживање према стечајном дужнику као главном, наплатио се од заложног дужника. Какве су правне могућности трећег лица који је постао титулар за потраживања регресног карактера да га наплати од стечајног дужника у ситуацији када је у стечајном поступку протекао Законом прописан рок за подношење пријаве потраживања? Одговор:**

Одредбом чл. 48. ст. 1. Закона о стечају, прописано је да је стечајни поверилац лице које на дан покретања стечајног поступка има необезбеђено потраживање према стечајном дужнику. Одредбом чл. 51. истог Закона, прописано је да стечајни дужник стиче својство странке подношењем предлога за покретање стечајног поступка. Повериоци стичу својство странке подношењем пријаве потраживања у складу са овим Законом. Одредбом чл. 53. прописано је да у стечајном поступку могу да учествују лица која су солидарни дужници, јемци, гаранти и слично, на начин прописан овим Законом. Лица из ст. 1. овог члана могу као стечајни повериоци захтевати да им се врати оно што су за стечајног дужника платили **пре** или **после** дана покретања стечајног поступка, ако имају регресно право према стечајном дужнику. Одредбом чл. 111. ст. 5. Закона о стечају, прописано је да солидарни садужници и јемци стечајног дужника могу као стечајни повериоци, тражити да им се врати оно што су за стечајног дужника платили **после** дана отварања стечајног поступка, ако према стечајном дужнику имају право регреса.

Из цитираних прописа и постављеног питања произилази да је бивши заложни дужник (а сада регресни поверилац) у могућности да му се као стечајном повериоцу, утврди потраживање према стечајном дужнику, уколико је стекао статус странке у поступку, односно уколико је поднео суду пријаву потраживања. То значи да је заложни дужник морао у року за подношење пријава потраживања

у стечају, поднети пријаву потраживања. Ако је до подношења наведене пријаве од њега извршена наплата реализацијом залоге, потраживање ће пријавити као стечајни поверилац, а ако до тада залога још није реализована потраживање ће пријавити као условни стечајни поверилац. У тој ситуацији, услов који мора да се испуни је да се заложни поверилац наплати од њега реализацијом залоге, и тиме он стекне регресно потраживање према стечајном дужнику.

Према одредби члана 87. ст. 1. и 2. Закона о стечају, повериоцу чије је потраживање везано за одложни услов обезбеђују се одговарајућа средства из стечајне масе, па ће и по пријави условног потраживања заложног дужника, које као условно стечајни управник и признаје, управник резервисати средства за намирење у случају испуњења услова. Ако међутим, одложни услов не наступи до правноснажности решења о главној деоби стечајне масе, потраживање везано за одложни услов се гаси, а резервисана средства се распоређују на остале повериоце, сразмерно висини њихових потраживања.

По пријави у којој је садржано условно потраживање, стечајни судија, ако исто буде оспорено, повериоца условног потраживања упућује на парницу, ради утврђења условног потраживања.

У конкретном случају, треће лице – поверилац наплатило се од заложног дужника, па је он стекао право регреса наплаћеног износа према стечајном дужнику, као стечајни поверилац. За остварење права заложни дужник је морао поднети благовремену пријаву условног потраживања.

Из описане ситуације произилази да пријава потраживања од стране заложног дужника – носиоца права условног потраживања није достављена суду, а рок за подношење пријаве је истекао. Како је реч о преклузивним законским роковима, регресни поверилац је преклудирани у вршењу својих права.

Међутим, ако је поверилац из основног посла (ради чијег обезбеђења је успостављена залога) благовремено поднео пријаву за своје потраживање према стечајном дужнику, (а које је потом, у току стечаја над дужником, наплатио од заложног дужника), заложни дужник је у могућности да у листи признатих потраживања и решењу о главној деоби, ступи на његово место, након исплате дугованог, без обзира што сам није поднео суду благовремену пријаву потраживања. У тој ситуацији заложни дужник је у погледу висине потраживања везан пријавом коју је поднео поверилац из основног посла, а на чије је место ступио.

Према наведеном становишту регресни поверилац, односно поверилац регресног потраживања према стечајном дужнику, подноси пријаву потраживања са садржајем из члана 111. став 1. у року из става 5. наведеног члана, односно најкасније у року од 120 дана од дана објављивања огласа о отварању стечаја у Сл. Гласнику Р.С. По истеку овог рока поднета пријава је неблаговремена и биће одбачена. Ако до подношења наведене пријаве од регресног повериоца, односно од солидарног садужника и јемца није наплаћено дуговање стечајног дужника према повериоцу, поднето потраживање ће бити под условом, а услов који мора да се испуни јесте да регресни поверилац исплати дуг главном повериоцу до правноснажности решења о главној деоби. Регресни поверилац који не поднесе благовремено условну пријаву потраживања бива преклудирани у вршењу својих

права, односно ако поднесе пријаву потраживања по истеку законског рока биће одбачена као неблаговремена. Међутим, ако поверилац стечајног дужника и солидарног садужника и јемца стечајног дужника поднесе благовремено пријаву потраживања, па касније током стечајног поступка се наплати од јемца, односно солидарног садужника, тада регресни поверилац без обзира што сам није поднео суду благовремену пријаву потраживања има могућност да се регресира од стечајног дужника јер ће се у листи признатих потраживања и решења о главној деоби ступити по основу суброгације на место главног поверилаца за износ исплаћеног дуговања.

Наведено становиште не решава ситуацију кад пријаву потраживања не поднесу у законском року главни поверилац, а ни регресни поверилац, а главни поверилац ипак наплати потраживање од солидарног садужника и јемца стечајног садужника. Поставља се питање како регресни поверилац своје регресно потраживање да намира и од кога, јер је наступила преклузија немогућност намирења регресног потраживања од стечајног дужника, због протока законског рока за подношење пријаве потраживања.

Решење треба тражити у одредби члана 1007 став 1. Закона о облигационим односима којом је прописано да у случају стечаја главног дужника поверилац је дужан пријавити своје потраживање у стечају и о томе обавестити јемца, иначе одговара јемцу за штету коју би овај имао због тога. У случају отварања стечаја над дужником, поверилац је дужан да своје потраживање пријави у стечају, како би заштитио свој интерес али и интерес јемца потенцијаног регресног повериоца. Ако поверилац не пријави благовремено своје потраживање у стечају главног дужника, то представља пропуст који онемогућава јемца будућег регресног повериоца да учествује у расподели деобне масе, због чега трпи штету, јер је намирио главног повериоца а не може да се регресира од стечајног дужника. Регресни поверилац на основу овог члана има право да тражи накнаду штете од главног повериоца у висини износа потраживања које би добио као стечајни поверилац да је главни поверилац пријавио потраживање у стечају.

Имајући у виду изнето, можда би наведено правно схватање требало кориговати у следећем правцу.

Регресни повериоци, односно повериоци регресног потраживања солидарних садужника и јемца стечајног дужника који су извршили исплату обавезе стечајног дужника према главном повериоцу своје регресно потраживање могу да пријаве тек од тренутка када су постали повериоци, а то је дан када су исплатили дуг према главном повериоцу и од тада имају регресни захтев, односно регресно потраживање према стечајном дужнику, па би од тог дана имали право да подносе пријаву потраживања, односно рок од 120 дана из члана 111. став 5. Закона о стечају би текао од тог дана. Ово становиште се заснива на томе да само они повериоци који на дан отварања стечајног поступка имају потраживање према стечајном дужнику имају законску обавезу да у року од 120 дана од дана објављивања огласа о отварању стечаја пријаве потраживања, а што није случај са регресним повериоцима, јер они у моменту отварања стечаја нису измирили дуг према главном повериоцу већ су и даље дужници заједно са стечајним дужником, тако да немају својство повериоца, односно немају право на регрес. Солидарни садужници стечајног дужника и јемци као регресни повериоци стичу то своје својство тек моментом исплате дуговања према главном повериоцу и тада они постају регресни повериоци према стечајном дужнику за износ плаћеног дуга. Регресним повериоцима треба као противницима побијања дати могућност да

накнадно поднесу пријаву потраживања, односно да се рок за њихове пријаве потраживања рачуна од дана када су платили дуг, сходно члана 130. став 2. Закона о стечају.

Стечај се, у смислу Закона о стечају, спроводи банкротством или реорганизацијом. Под банкротством се подразумева намирење поверилаца продајом целокупне имовине стечајног дужника, односно стечајног дужника као правног лица. Под реорганизацијом се подразумева намирење поверилаца према усвојеном плану реорганизације и то редефинисањем дужничко-поверилачких односа, статусних промена дужника или на други начин који је предвиђен планом реорганизације. Реорганизација је детаљно регулисана одредбама Закона о стечају од члана 155. до члана 174, као и подзаконским актима, Националним стандардом за управљање стечајном масом бр. 6 и Правилником о начину спровођења реорганизације унапред припремљеним планом реорганизације и садржини тог плана. На основу ових наведених законских одредби, поступак реорганизације може се спровести пре и у току стечајног поступка. Реорганизација је допуштена у предстечајном поступку и таква могућност постоји у случају подношења унапред припремљеног плана реорганизације истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка од стране стечајног дужника. Реорганизација у стечају се спроводи под условом ако је поднет план реорганизације од стране овлашћеног предлагача из члана 161. став 1. Закона о стечају, а у року из члана 162. истог закона и ако буде на прописан начин усвојен, односно изгласан од стране поверилаца. Након изгласавања унапред припремљеног плана реорганизације или плана реорганизације на законом прописан начин и доношења решења којим се потврђује усвајање унапред припремљеног плана реорганизације или плана реорганизације, сва потраживања и права поверилаца и других лица и обавеза стечајног дужника одређена планом реорганизације уређују се искључиво према условима из плана реорганизације. Усвојени план реорганизације је извршна исправа и сматра се новим уговором за измирење потраживања која су у њему наведена у смислу члана 167. став 1. Закона о стечају.

Код унапред припремљеног плана реорганизације или плана реорганизације можемо посматрати утицај солидарних садужника, стечајног дужника и јемаца у поступку усвајања и гласања о поменутих плановима.

План, било да се ради о унапред припремљеном плану реорганизације или плану реорганизације из стечаја, у суштини представља редефинисање дужничко-поверилачких односа и о њему се изјашњавају и гласају сви повериоци (стечајни и разлучни повериоци) сразмерно висини својих потраживања. Регресни, односно супсидијарни поверилац је солидарни садужник или јемац платац стечајног дужника који је измирио обавезу стечајног дужника према његовом повериоцу и по основу права регреса на име персоналне суброгације има право сада да потражује то регресно потраживање од стечајног дужника. Регресни поверилац, па чак и уколико му је признато условно потраживање има право да гласа и да се изјашњава о предложеном плану било да се ради о унапред припремљеном плану реорганизације или плану реорганизације ако је до рочишта на коме се гласа о предложеном плану измирио обавезу стечајног дужника према његовом повериоцу и на име персоналне суброгације је постао стечајни поверилац. Уколико регресни поверилац, односно супсидијарни поверилац, тј. солидарни садужник или јемац стечајног дужника није платио обавезу коју има стечајни дужник према свом повериоцу он нема својство повериоца, па тако нема ни право да се изјашњава и да гласа о плану реорганизације, већ ће о том плану да се изјашњава поверилац стечајног дужника.

Након усвајања унапред припремљеног плана реорганизације или плана реорганизације из стечаја може се посматрати дејство тих планова на солидарне садужнике и јемце стечајног дужника.

Усвојени план реорганизације или унапред припремљени план реорганизације којим је промењен, продужен рок испуњења обавезе стечајног дужника или чак смањена обавеза стечајног дужника има дејство само на повериоце стечајног дужника, али не и на солидарне садужнике, јемце-платце стечајног дужника и они одговарају повериоцу, под условима који су били у тренутку када је настала та пасивна солидарна облигација.

Одредбом члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима је прописано да ако се јемац обавезује као јемац-платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство). Јемац за обавезу насталу из уговора у привреди одговара као јемац-платац, ако није шта друго уговорено.

Одредбом члана 414. Закона о облигационим односима је прописано да сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али кад један дужник испуни обавезу, она престаје и сви дужници ослобађају. Од више солидарних дужника, сваки може дуговати са другим роком испуњења у другим условима и опште са различитим поступањима. Сходно наведеним законским одредбама усвојени план реорганизације који има правну природу уговора којим се на другачији начин регулише измирење обавезе главног дужника према својим повериоцима, нема аутоматски дејство и на положај јемца-платца, односно другог солидарног садужника јер они дугују под другачијим условима и са различитим поступањем у односу на њега. У прилог томе говори и одредба члана 1007. став 2. Закона о облигационим односима, где смањење обавезе главног дужника у стечајном поступку или поступку принудног поравнања не повлачи са собом и одговарајуће смањење јемчеве обавезе, те јемац одговара повериоцу за цео износ своје обавезе.

Овако правно схватање је прихваћено и од стране праксе привредних судова, а што је изражено кроз решење Привредног апелационог суда Пж. 9298/2010 од 02.06.2010. године, а које је објављено у Билтену бр. 4/2010. У образложењу наведене судске одлуке је наведено следеће:

„Није спорно да је „К.Б.“ АД пријавила своје потраживање у стечају стечајног дужника АД „П.П.“ као и да је гласала за усвајање предложеног плана реорганизације којим је продужен рок, односно одложен рок измирење обавезе стечајног дужника према „К.Б.“. План реорганизације, међутим, има снагу извршне исправе за повериоце који су наведени у истом, само представља нов уговор између поверилаца и стечајног дужника. Законом, међутим, није предвиђено да исти има дејство у односу на јемца. Напротив, сама правна природа плана реорганизације као уговора указује да делује међу странкама са проширеним специфичним дејством и на друге повериоце стечајног дужника, али не и садужнике стечајног дужника. Дакле, изгласани план реорганизације делује и на обезбеђене и необезбеђене повериоце, али само на повериоце стечајног дужника, али не и на друге садужнике који су као јемац-платац у конкретном случају солидарно одговорни са стечајним дужником.“

Солидарни садужници и јемци стечајног дужника након исплате дуга реорганизационог дужника по принципу персоналне суброгације (чл. 300 ЗОО) као регресни повериоци имају право да намире своје регресно потраживање од

стечајног дужника под условима за ту врсту потраживања (у обиму и роковима) како је предвиђено у усвојеном унапред припремљеном плану реорганизације или плану реорганизације.

ЗАКЉУЧАК

Намирење регресних потраживања солидарних садужника и јемца стечајног дужника (регресних поверилаца) зависи када је регресно потраживање стечено према стечајном дужнику, да ли пре отварања стечаја или после отварања стечаја над стечајним дужником, као и како се поступак стечаја окончава, банкротством или реорганизацијом.

Солидарни садужник и јемац стечајног дужника који је исплатио повериоца главног дужника пре отварања стечаја над главном дужнику, након отварања стечаја над главним дужником пријављује своје потраживање као стечајни поверилац подношењем пријаве потраживања која садржи све што је прописано чланом 111. став 1. у року од 120. дана из става 5. истога члана Закона о стечају.

У ситуацији када се отвори стечај над главним дужником, а солидарни садужник и јемац стечајног дужника нису извршили исплату повериоцу стечајног дужника, према становишту Привредног апелационог суда које је изнето у Билтену бр. 3 из 2013. године у одговору на питање бр. 19 солидарни садужник и јемац стечајног дужника су у обавези да поднесу пријаву потраживања са садржајем из члана 111. став 1. у року од 120. дана из става 5. Закона о стечају. Ако до подношења наведене пријаве од солидарног садужника и јемца није наплаћено дуговање које има стечајни дужник према повериоцу, поднето потраживање ће бити под условом. Услов који мора да се испуни јесте да регресни поверилац исплати дуг главном повериоцу до правноснажности решења о главној деоби. Солидарни садужник и јемац стечајног дужника који нису поднели благовремено условну пријаву потраживања биће преклудирани у вршењу својих права, односно ако поднесу пријаву потраживања по истеку законског рока биће им одбачена као неблаговремена. Међутим ако поверилац стечајног дужника (који је уједно и поверилац солидарном садужнику и јемцу стечајног дужника) поднесе благовремену пријаву потраживања, па се касније током стечајног поступка наплати од јемца, односно солидарног садужника, тада регресни поверилац без обзира што сам није поднео суду благовремену пријаву потраживања има могућност да се регресира од стечајног дужника јер ће у листи признатих потраживања и решења о главној деоби ступити на основу суброгације на место главног повериоца за износ исплаћеног дуговања.

У реферату се сматра да наведени став треба кориговати у смислу уколико солидарни дужник и јемац стечајног дужника нису исплатили повериоца пре отварања стечаја, исти након отварања стечаја над главним дужником, задржавају статус садужника. Поверилац може по својој вољи захтевати испуњење од било ког дужника све док не буде обавеза у целини испуњена. Солидарни садужници стечајног дужника и јемци као регресни повериоци стичу то својство тек моментом исплате дуговања према главном повериоцу по основу персоналне суброгације. Регресним повериоцима треба као противницима побијања дати могућност да накнадно поднесу пријаву потраживања, односно да се рок за њихове пријаве потраживања рачуна од дана када су платили дуг, сходно члану 130. став 2. Закона о стечају.

Поступак стечаја поред банкротства може се окончати и реорганизацијом. У поступку усвајања и гласања унапред припремљеног плана реорганизације или плана реорганизације из стечаја солидарни садужник и јемац стечајног дужника могу да учествују ако су до рочишта на коме се расправља и гласа о плану реорганизације исплатили дуг стечајног дужника према повериоцу па су на основу персоналне суброгације стекли својство регресног повериоца.

Након усвајања унапред припремљеног плана реорганизације или плана реорганизације из стечаја ови акти немају аутоматско дејство на обавезу солидарног садужника и јемца стечајног дужника већ они одговарају повериоцу стечајног дужника под условима који су били у тренутку када је настала њихова пасивна обавеза а не како је касније редефинисана обавеза главног дужника и његових поверилаца.

Судија Привредног апелационог
суда
Јован Јовановић